

Gaver til Brøndbyøster Kirke

Katrine Huusom · Tuesday, August 2nd, 2016

Vidste du, at svenskerne stjal alt af værdi i Brøndbyøster Kirke?

Under svenskekrigen havde de svenske soldater stjålet alle værdigenstande, og endda kirkeklokken, i Brøndbyøster Kirke. Derfor var indbyggerne i landsbyen selv nødsaget til at skænke gaver til kirken for, at den igen kunne fungere som deres landsbykirke.

Et uigenkaldeligt bevis på at svenskerne stjal med arme og ben i Brøndbyøster Kirke, er at næsten alle genstande i kirken stammer fra årene efter 1660.

Blandt gaverne til kirken finder man de lokale bønder, smeden fra Avedøre samt en velstående guldsmed. Selv kong Frederik IV hjalp til, så kirken i starten af 1700-tallet kunne fungere som kirke for Brøndbyøsters indbyggere.

De glade givere fik indgraveret deres navne på gaverne. På denne måde kan vi i dag se, hvem der skænkede hvilke genstande til kirken efter krigen.

Dåbsfadet i hønsehuset

"Jacob Søvreinsen oc hans kiere hustru Margaretha Jacob Søvreinsen hafve for æret denne Becken till Brynbÿ Kirche Anno 1667 den 1. júnÿ". Sådan står der på dåbsfadet i Brøndbyøster Kirke. Efter krigen skænkede gårdmand Jacob Sørensens og hans kone Margaretha det smukke dåbsfad til kirken. Efter sigende boede Jacob og Margaretha på en gård i Vestre Gade.

Historien om dåbsfadet slutter dog ikke i 1667. Da kirken i 1883 fik en ny døbefont, passede det gamle dåbsfad ikke længere ned i døbefonten. Derfor blev dåbsfadet gemt af vejen og en dag var det helt forsvundet og glemt. Mange år senere dukkede fadet op hos en gammel Brøndbyøster kvinde. Vor Stine, der var den lokale særling, havde brugt fadet til at give sine høns vand. Om fadet var blevet givet til hende vides ikke.

Fadet blev ført tilbage til kirken, og efter en restaurering kunne det genfinde sin oprindelige funktion som dåbsfad i Brøndbyøster Kirke.

Alterlysestagerne

Efter krigen skænkede smeden fra Avedøre Peder Nielsen og hans kone Maren, to malmlysestager til Brøndbyøster Kirke. Inskriptionen på dem lyder *"Peder Nielsen Møegelgaard Maren Egertsdatter Rothart 1667"*. Stagerne bærer også en inskription der afslører at de blev fremstillet allerede i 1605. Den dag i dag spiller lysestagerne stadig en stor rolle ved gudstjenester og andre kirkelige handlinger.

Alterkalken

Den ældste del af alterkalken i Brøndbyøster Kirke er den sekstungede fod, som stammer fra år 1667. I bunden af foden står skrevet "*Jacob Kiedtsero Anne Stens Datter Anno 1667 tell Brønbyeøster Kercke farerret denne Kalck och Disch*". Foden blev altså skænket af den velstående københavnske guldsmed og kongelige hofleverandør, Jacob Kitzerow og hans hustru Anne. Efter sigende havde ægteparret forbindelse til Brøndbyøster Kirke, fordi de ejede et hus i byen. Jacob drev forretning ved hoffet, og måske havde han fået skænket en bolig i landsbyen som betaling. Konen Anne var desuden søster til den berømte anatom og teolog Niels Steensen.

Udover alterkalken forærede Jacob og Anne også en tallerken, hvorpå præsten kunne uddele nadverbrødet. Denne tallerken er desværre senere gået tabt.

Alterskrankelågen

Alterskranken der omkredser kirkens alter stammer fra 1701. Skranken består af smedejern og i midten ses Frederik IV's forgyldte spejlmonogram, med to F'er og to firetal.

Kong Frederik IV skænkede alterskranken til Brøndbyøster Kirke, og fik derudover også sit monogram malet i sort på korets nordlige mur, henover døbefonten. Dette kan man beklageligt nok ikke længere se i Brøndbyøster Kirke, da Nationamuseet i 1968 valgte, at konservere monogrammet og derefter kalke det over.

At sætte sit navn på noget

Gavegiverne havde alle et behov for at sætte deres navn på de gaver de skænkede til Brøndbyøster Kirke. Godt nok blev kirken genrejst ved hjælp af samarbejde mellem landsbyens beboere, men trangen til at vise hvad man havde doneret forsvandt ikke.

I 1600-årene hang kristendommen og befolkningens hverdag uløseligt sammen. Dagligdagens gøren og laden var gennemsyret af idéen om arvesynd og det evige liv. Hensigten med tilværelsen var at gøre sig fortjent til at komme i Paradis når dommedagen kom. Dommedagen har i 1600-tallet føltes utrolig nær, da døden var en meget aktuel del af hverdagen. Derudover spillede arvesynden en stor rolle og 1600-tallets danskere frygtede altid Guds vrede. Livet var en evig kamp om at opnå Gud og kirkens anerkendelse.

Kirken var knudepunktet for troen og samfundet. Kirken og dens folk holdt øje med om sognebørnene opførte sig korrekt efter de kristne normer.

Da kirken havde så stor betydning for samfundet, var det attraktivt at donere til kirken. På denne måde kunne man både skilte med sin rigdom, stå i godt lys hos kirken og måske komme et skridt tættere på Paradis og det evige liv.

This entry was posted on Tuesday, August 2nd, 2016 at 12:08 pm and is filed under

You can follow any responses to this entry through the [Comments \(RSS\)](#) feed. Both comments and pings are currently closed.